

NOVICE

LETO II. - št. 27

V KOČEVJU, DNE 29. JUNIJA 1957

Cena 10 din

I. kongres delavskih svetov Jugoslavije

Tito: Ljudske množice naj same sodijo

V torek 25. maja se je začel v Beogradu zgodovinski kongres delavskih svetov Jugoslavije. Plenarne seje kongresa se je prvi dan udeležil tov. Tito ter najvišji državni in politični voditelj pa tudi mnogo gostov iz tujine. Ko je kongres sprejel dnevni red in izvolil delovno predsedstvo, je Milenko Radičević, delavec tovarne »Ikarus« iz Zemuna, dal besedo tov. Titu. Pozdravni govor tovariša Tita so delegati, katerih je skupno na kongresu 1745, dostikrat prekinili z vihranim ploskanjem. Kongres so pozdravili tudi gostje iz tujih držav.

Tovariš Tito je najprej zaželel kongresu najlepše uspehe. Nato je govoril o vlogi delavskega razreda, v katerega nismo nikdar dvomili, da ne bi bil kos svojim nalogam. Te dni bo minilo sedem let, odkar smo dobili zakon o izločitvi tovarn in podjetij v upravljanje proizvajalcev, delovnim ljudem naše dežele. To je bilo eno največjih, lahko rečemo, eno izmed zgodovinskih dejanj v razvoju našega socialističnega družbenega reda.

Takrat mnogi še niso verjeli, da bo naš mladi delavski razred, ki je prihajal z intenzivno industrializacijo iz vasi v mesta in tovarne, sposoben za tako zamotano nalogo, kakor je upravljanje tovarn in podjetij. Danes pa ljudje v to že verujejo.

Ko govorimo o naših težavah in pomanjkljivostih v delavskem sa-

moupravljanju, jih moramo primerjati z ogromnimi pozitivnimi uspehi, doseženimi v tem kratkem obdobju sedmih let. O tem je treba govoriti tudi tu, na tem kongresu, da bi lahko bolj nazorno videli, da so naši delovni ljudje odlično opravili izpit pri tem velikem delu socialistične izgradnje. To je bilo obdobje orjaške šole, kjer je sodelovala v upravljanju tretjina zaposlenih delavcev, oziroma nad 600 tisoč naših delavcev in uslužben-

cev. Mi ne nameravamo našega sistema nikomur vsiljevati, kakor nam to dostikrat očitajo kritiki iz tujine, toda dolžni smo ga braniti pred tistimi, ki so za dejstva slepi in gluhi, ki nečejo videti stvarnosti v naši deželi. Mi se tudi ne nameravamo prenehati o tem, čigav sistem je boljši in bolj demokratičen, ker lahko o tem najbolje sodijo sami proizvajalci, široke množice delovnih ljudi v vsaki socialistični deželi.

Ce bi se med seboj podpirali, bi bi kaj lahko imeli ne samo normalne, marveč tudi dobre in prijateljske odnose med deželami socialistizma. Dosedanja praksa v tem cilju, je dejal predsednik Tito, pa je v nekaterih deželah, ki

grade socializem, nezdružljiva z našo željo po dobrih stikih, ki jih izražajo tudi mnogi voditelji teh dežel. Ne moremo govoriti o odkritosrčnih in dobrih stikih med nami in nekaterimi vzhodnimi deželami, če kar tako, za prazen nič, govore o potrebi po dobrih stikih z Jugoslavijo, na drugi strani pa dajejo članom partije in širokim množicam interne direktive, da v Jugoslaviji od revizionizma vse kipi, da ta dežela ni socialistična, da sodeluje z imperialisti v škodo socialističnih dežel itd. To nikakor ni »tovariška« kritika, kot trdijo oni.

Po predsednikovem pozdravnem govoru je predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj prebral referat »Dosedanje izkušnje in nadaljnji razvoj delavskega samoupravljanja v Jugoslaviji«.

Popoldne je kongres nadaljeval delo v komisijah, katerih je skupno šest.

NAŠA ŽRTEV NA STRAZI MIRU

Minuli teden je bil blizu egiptovsko-zraelske meje ubit naš vojak Ranko Milič, težje je bilo ranjenih 6 vojakov, sedem pa lažje. Vsi so bili na avtomobilu, ki je zapeljal na inlino, ki so jo neznanci nastavili na cesti.

Z vsemi vojaškimi častmi so vojaka zakopali v rojstni vasi v bližini Beograda, ranjenci pa so izven življenjske nevarnosti. To je naša prva žrtev v boju za mir pod zastavo OZN.

LETALSKI PROMET

Tudi letalski promet se pri nas vedno bolj razvija. Podjetje JAT bo letos vzdrževalo 17 mednarodnih zračnih zvez, v domačem prometu pa bo 14 letalskih zvez. Z letalsko zvezjo so povezane vsa glavna mesta in turistične točke.

ZDRUŽITEV RK

Minuli teden je bila v Ljubljani skupščina okrajnega odbora Rdečega križa. Na skupščini sta bila tudi združena kočevski in ljubljanski okrajni odbor RK. V vodstvo tega odbora so bili iz Kočevja izvoljeni: Švigelj Dušanka, Senčur Polonca, Kovačič Jože in Šile Franc.

RUDARJI PRAZNUJEJO

Kočevski rudarji bodo letos že četrtočkrat slavili svoj praznik rudarjev — 3. julij. Ta dan praznujejo v spomin na veliko gladovno stavko rudarjev Trbovelj, Zagorja in Hrastnika pred 23 leti. Rudarji so vztrajali in po težki borbi — zmagali.

Mnogo se je izpremenilo od tistih dni. Tudi v rudnikih se je delavsko upravljanje uveljavilo. V rudniku Kočevje uspešno vodi podjetje delavski svet, ki šteje 47 članov.

Člani delovnega kolektiva kočevskega rudnika bodo praznovali svoj praznik z zavestjo, da tudi oni pomagajo graditi nov, lepši svet — boljše življenjske pogoje sebi in svojim potomcem. Proizvodnja premoga v rudniku je na višini, kakor še nikoli doslej v vsej dobi obratovanja rudnika.

Za praznik rudarjev — 3. julij — najpogostejše prizadevanje kolektiva Rudnika Kočevje. Želimo jim še mnogo delovnih uspehov in napredka. Srečno!

Združitev okrajnih Svetov Svobod in prosvetnih društev

Pod predsedstvom tajnika Republiškega odbora Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije Vinkom Trlinhausom je bila 20. junija skupna seja Svetov Svobod in prosvetnih društev okrajne Kočevje in Ljubljana. Člani obeh svetov so se seje udeležili v lepem številu.

Najprej je poročal o delu okrajnega Sveta Svobod in prosvetnih društev Ljubljana predsednik Sveta Miha Berčič. Slišali smo, da deluje v ljubljanskem okraju 137 prosvetnih društev in Svobod s približno 15.000 člani. Tov. Berčič je poudaril pomen občinskih Svetov Svobod in prosvetnih društev, ki obstojajo pri vseh večjih občinah ter izobraževalnih komisij pri občinskih odborih SZDL. Okrajni Svet je odigral pomembno vlogo na vseh področjih prosvetne dejavnosti. Vsa skrb je bila posvečena tudi izobraževanju organov delavskega upravljanja. Preko leta je bilo organiziranih več predavanj, katerim je prisostvovalo nad 80.000 ljudi.

Tov. Berčič je v svojem poro-

čaju nakazal tudi smernice za bodoče delo Svobod in prosvetnih društev.

Tov. Tone Serčer, predsednik okrajnega Sveta Svobod in prosvetnih društev okraja Kočevje je nato poročal o delu prosvetnih društev in Svobod iz kočevskega okraja. Dejavnost prosvetnih društev in Svobod se lepo razvija. Po občinskih zborskih društev je bilo ustanovljeno pri društvi več novih sekcij, predvsem izobraževalnih. V prosvetnih društvih in Svobodah je vključeno veliko mladine in delavcev, kar je razveseljivo. Skupno je 24 KUD in šest DPD Svoboda s skupno 84 sekcijami: dramatskimi, pevskimi, izobraževalnimi itd. Vseh članov je 2190. Tov. Serčer je poročal o lepem uspehu Ljudskih uni-

verz, ki so priredile nad 90 predavanj. Še posebno pohvalo zasluži za svoje delo Ljudska univerza v Kočevju. Serčerjevo poročilo je zajelo tudi razne probleme dela in življenja društev.

Po poročilih obeh predsednikov je bila daljša razprava o načinu dela prosvetnih društev in Svobod v bodoče, nadalje so obravnavali gnošne težave prosvetnih domov itd. Na kraju so sprejeli sklep o združitvi okrajnega Sveta Kočevje z ljubljanskim. Izvoljen je bil enajstčlanski sekretariat, štirje člani so iz Kočevja in sicer: Tone Serčer, Jože Smole, Janko Zupan in Tone Kušlan. Za predsednika je bil izvoljen Miha Berčič, za podpredsednika pa Tone Serčer.

Protest zdravnikov

Po vsem svetu se nadaljuje široka kampanja demonstracij in protestov proti izvajanju poizkusov z nuklearnim orožjem. Protestom so se pridružili tudi jugoslovanski zdravniki, ki so s plenuma Zveze zdravniških društev Jugoslavije v Skopju poslali Svetovnemu združenju zdravnikov in Svetovni zdravstveni organizaciji v New York v imenu deset tisoč naših zdravnikov poziv, v katerem med drugim pravi, naj generalna skupščina Svetovnega združenja zdravnikov, oziroma generalna skupščina Svetovne zdravstvene organizacije, postavi na dnevni red poziv jugoslovanskih zdravnikov, ki zahtevajo ustavitve poizkusov z atomskimi bombami. Resolucijo, s katero se

pridružuje pozivom za ustavitve poizkusnih eksplozij z atomskim orožjem, je sprejel tudi upravni odbor Zveze ženskih društev Jugoslavije.

Na poznanjskem velesejnu na Poljskem je Jugoslavija doslej prodala Poljski za milijon dolarjev kmetijskih strojev, volne, Dieselmotorjev, transformatorjev itd.

Naše predstavništvo v Berlinu

Na podlagi sporazuma med jugoslovansko in vzhodnonemško trgovinsko zbornico so v vzhodnem Berlinu odprli jugoslovansko trgovinsko predstavništvo.

V Ljubljano je prispela egiptovska trgovinska delegacija. Po enodnevem obisku v Sloveniji so egiptovski gostje odpotovali v Zagreb in Beograd.

Štirideset japonskih pilotov z nekake letalskega oporišča na Japonskem ni hotelo izvesti poizkusa poleta zaradi zastarele opreme letal. Ministru obrambe so poslali poziv, v katerem zahtevajo, da dobe njihova letala mednarodne varnostne naprave in opremo. Letos je med letenjem strmoglavilo 14 japonskih letal, ubilo pa se je 24 pilotov.

Bilzu letalskega oporišča Itazu-ke na otoku Kiusiu sta trčili dve ameriški lovski letali tipa »Sabre«. Oba pilota sta mrtva.

Te dni je na severu Italije, posebno v Padski nižini, močno deževalo, kar je še poslabšalo položaj v poplavljenih krajih delte reke Pad. Pod vodo je 8000 ha zemlje. Grozi nevarnost, da bo voda poplavlila še 6000 ha. Na posameznih mestih stoji voda štiri metre visoko. Močne nalive so imeli tudi v Franciji, južni in srednji Angliji, Švici in Avstriji. Neurja in viharje so imeli tudi v ameriških državah Texas, Oklahoma in Kansas.

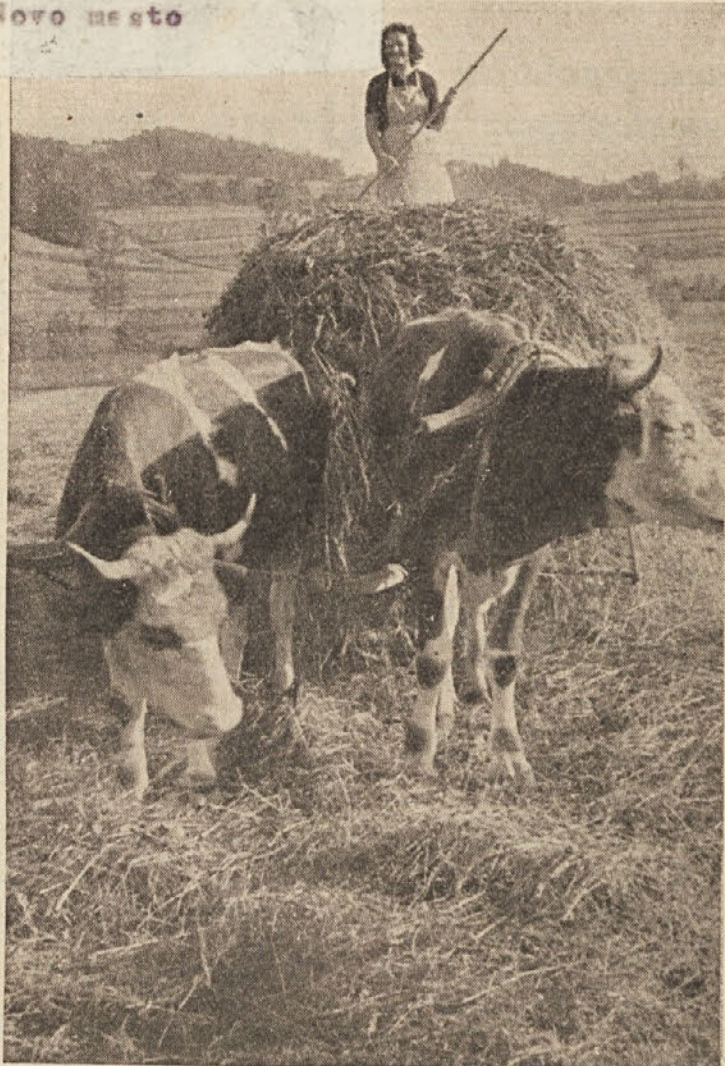
V Beogradu je bil podpisan protokol o prvem zasedanju mešane jugoslovansko-romunske komisije za ureditev Djerdapa. Komisija je sklenila takoj začeti z izdelavo skupne studije o možnostih izkoriščanja Donave pri Djerdapu v svrhu proizvodnje električne energije, izboljšanja plovbe in uporabljanja donavske vode v kmetijske namene.

Bolivija

Podpredsednik bolivajske republike Nuflo Savec Ortiz je odstopil, ker se ni strinjal s politiko predsednika republike Sileza. V pismu, ki ga je poslal predsedniku senata, poudarja, da noče sodelovati s predsednikom republike Silezom zaradi njegove politike »prepuštevne dežele mednarodnemu finančnemu kapitalizmu«.

Vodja ameriške delegacije na sestanku ožjega odbora razorožitvene komisije OZN Harold Stasen je na zadnji seji v Londonu obrazložil predlog ameriške vlade, naj bi Sovjetska zveza in ZDA v prvi fazi razorožitve znižali število čet na 2,5 milijona, v drugi na 2,1, v tretji pa na 1,7 milijona.

Francoski delegat je podprl ameriški predlog in pojasnil francoski predlog, po katerem bi Francija v prvi etapi razorožitve znižala število čet na 750.000, v drugi na 700.000, v tretji pa na 650.000. Oba delegata sta pogojno vezala znižanje števila čet z ureditvijo mednarodnih političnih problemov.

Pospravljanje sena je v polnem razmahu (Posnetek iz Karlovice)

PO SVETU

Naš komentar

Poziv svetu

Spričo nevarnosti, ki grozi svetu ob nenehnih poizkusih z atomskim orožjem, je vso svetovno javnost o tem obvestila tudi naša Zvezna ljudska skupščina s posebno resolucijo.

Naši narodi so bili med prvimi, ki so takoj, kakor hitro se je pojavilo atomsko orožje, zahtevali, da se preneha z atomsko proizvodnjo in se odločno zavzeli za prepoved atomskega orožja. Novo orožje pomeni največje uničevanje ljudi, materialnih in kulturnih pridobitev sveta.

Takšno naše stališče je prihajalo do izraza v številnih naših političnih akcijah in intervencijah doma in v mednarodnih organizacijah. Vedno smo se zavzemali za miroljubno sožitje med vsemi narodi in se borili, da se človeštvo zagotovi trajen mir in srenejši napredek.

Glas malih narodov se zdaj pridružuje vsemu svetovnemu pozivu in protestu, ki se širi v vrstah naprednih in svobodoljubnih sil na svetu. Svetovna javnost je sedaj dokaj močan čimbel v mednarodnih odnosih in ima tudi močan vpliv pri reševanju meddržavnih sporov.

Resolucija Zvezne ljudske skupščine naroča Zveznemu izvršnemu svetu in še posebej državnemu sekretariatu za zunanje zadeve, da naj pripravi nadaljnje praktične predloge za odpravo jedrskih poizkusov in prepoved atomskega orožja.

Resolucija nadalje poziva predstavniške organe vsega sveta, vlade in odgovorne državnike v vseh deželah, kakor tudi politične in druge organizacije, strokovnjake in znanstvenike, zlasti pa parlamente tistih držav, ki opravljajo poizkusne eksplozije atomskega orožja, naj se v korist miru in varnosti na svetu ter udržitve in krepitve medsebojnega zaupanja in sodelovanja kar najbolj prizadevajo za prenehanje poizkusov in ohranijo zaupanje v mirno življenje.

Naša skupščina opozarja na posebno veliko odgovornost vseh, ki imajo pred narodi sveta in njeno zgodovino, ker novi poizkusi omogočajo vedno večji razvoj uničevalnih orožij, ki so že danes v stanju, da pogubijo svet.

Vprašamo se, ali so res voditelji vseh tako kratkovidni, da si kopljejo lastni grob in grob vsega življenja na svetu. Ali ne bi raje milijardne vrednosti uporabili za dostojno življenje revnih narodov? Prepričani smo, da se bodo našemu pozivu pridružili vsi narodi sveta in s svojo močjo preprečili brezglavim fanatikom, da bi svet pripeljali na rob propada.

PRED NOVIMI TERITORIALNIMI SPREMENBAMI

Poljanci naj sami odločijo

Z novo teritorialno spremembo bo ukinjena tudi občina Predgrađ. Rast socialistične družbe narekuje, da se mora oblast vedno bolj približevati prebivalstvu, kar se uresničuje s tem, da postajajo občine v polnem smenu komune. Občine, ki bodo upravljale z vsem, kar je na njihovem področju, pa se bodo lahko razvijale samo, če bodo imele gospodarsko osnovo, tega pa predgrajška občina nima in bi bila v sedanjih mejah obsojena na životarjenje.

Občina se torej v korist prebivalstva ukine, toda kam naj se priključi? Kakor smo zvedeli v Predgrađu, se je večina volivcev na zborskih volivcev odločila za priključitev k občini Kočevje. 550 volivcev se je izjavilo za priključitev h Kočevju in 274 za priključitev k občini Črnomelj.

V nevezanem razgovoru s prebivalci Predgrada smo zvedeli, da so gospodarsko vezani na Kočevje. Večina njihovih pridelkov, predvsem meso, sadje in les se proda v Kočevju. Tudi zaposlenih je precej ljudi v kočevski občini. Turizem, ki naj bi bil tvorec bodočnosti Poljanske doline, se je začel razvijati šele, odkar je ta kraj priključen kočevskemu okraju in je

dosegel že lep razmah. Kočevje ima odlično organizirano zdravniško in veterinarsko službo. Razdalja je po cesti, na kateri vozi avtobus, enaka in je 30 kilometrov v eno ali drugo smer.

Prebivalci Starega trga pa so nam povedali, da so za priključitev k občini Črnomelj, ker so Belokranjci in tvorijo del Bele krajine. Po bližnji cesti do Črnomlja je samo 17 kilometrov, do Kočevja pa čez trideset. Tudi na sejnem hodijo v Črnomelj, Metliko itd.

Cilj te nove reorganizacije je v tem, da se ljudstvu pomaga, in da se tako pospeši gospodarski in kulturni napredek, zato naj Poljanci sami odločijo o svoji priključitvi k eni ali drugi občini. Volja ljudstva pa naj se izrazi na zborskih volivcev. Zato je obsojanja vredno pobiranje podpisov, izsiljevanje in govori se celo o falsifikatih. V Starem trgu naj bi sklicali zbor volivcev in se tam odločili. Nikake pravice pa nimajo nekateri veljaki Starega trga, da pobirajo podpise po vseh vaseh. Vsaka volilna enota naj skliče zbor in tam naj volivci odločijo brez kakršne koli propagande iz Črnomlja ali Kočevja. Kakor si boste Poljanci postlali, tako boste pač ležali. Mc

Franc Pogorelec

Zunanjepolitični komentar

Tujska legija

V Alžiru se bori okoli 400.000 Francozov proti alžirskim partizanom. Razen te navadne vojske pa imajo tudi tujsko legijo, ki je znana po vsem svetu ne le zaradi svojevrstne ureditve, temveč tudi zaradi specifičnih nalog, ki jih ima v borbi za interese Francije.

Po raznih podatkih tvorijo legijo večinoma mladinci. Razen puštolovcev, katerim je bilo domače življenje preveč enolično, je med njimi tudi mnogo razočaranih; ta je doživel nespah v lju-bezni, onemu je spodrsnilo v šoli, tretji je bil v hudem premoženjskem stanju ali brezposeln itd. Ne manjka pa tudi navadnih kriminalcev, ki so se zatekli v legijo pred roko pravice.

Po raznih zahodnoevropskih državah je več zbiralnih središč, ki delujejo seveda ilegalno in v katere vabijo mladince ter mladoletnike z laskavimi obljubami ter jih potem skrivaj vtihojajo čez mejo. Od konca vojne do danes se je zateklo v francosko tujsko legijo okoli 200.000 Nemcev.

Kakšno je legionarstvo življenje in kakšna je njegova »kariera«? Prva etapa za vstop v legijo je Marseille, kjer je znana vojašnica Fort Saint Nicolas. Tu mora novi prišlec izpovedati vse o sebi in še posebno vzroke, ki so ga privedli do tega koraka. Sprejemajo razne politične begunce, pa tudi navadne kriminalce. V tujski legiji je našlo zatočišče tudi veliko število vojaških ubežnikov, med katerimi je veliko bivših pripadnikov — nemške Hitlerjeve Wehrmacht in italijanskih fašistov. Kolikor pa se zdi uradni-kom kak a oseba sumljiva, jo iz-roče civilnim oblastem ali pa se je odkrižajo z navadnim izgovorom, da je potreben nov zdrav-niški pregled. Ker pa hoče imeti legija le zdrave in krepke voja-ke, odbijejo na zdravniškem pregledu več kot 25 odstotkov kandidatov. Po dveh tednih posebno trdega vojaškega življenja odpade še najmanj 15 odstotkov kandida-tov. Z ostalimi sklenijo pogodbe te jih vkreajo na ladje za Ariko. Tedaj se pred legionarjem odpre novo življenje; za seboj pušča družino, domovino in vso preteklost.

Glavni štab legionarjskih sil je v malem alžirskem mestecu Sidi Bel Abbesu, ki ima kakih 25.000 prebivalcev ter 300 javnih loka-lov z ženskami, poznanimi pod imenom »žene-legionarke«. V tem mestu čaka legionarje še posebe- no stroga vojaška služba brez od-dihla ter še druge, večkrat ab-surdne obveznosti, ki imajo lena-men legionarja duševno in fizi-čno popolnoma izpremeniti. Te od-delke vodijo poveljni Nemci in razumljivo je, da vse to deluje na legionarja tako močno, da čisto pozabijo na vso svojo prete-klost. Vsemu temu pa še poma-ga afriško okolje, odtrgano od sveta, in enolično življenje. Le-gionarjeva plača je nizka in še ta denar mu ostane le malo časa v žepu. Med raznimi nevednost-mi, ki napadajo legionarje, je tu-di bolezen imenovana cafard, ki napada vojake tako, da jim vzbuj-a domotožje in željo po samo-moru.

Med vsemi francoskimi edini-cami ima legija največ vojaških odlikovanj, to pa zato, ker legio-narji sčasoma spoznajo, da ne bo-dol bogati in ostaja še edina njih-ova želja, da si pridobijo čim-več vojaških časti in odlikovanj. Tistim legionarjem, ki ostanejo po odsluženem roku še pri življe-nju, pa dajo na stara leta legio-narske oblasti kako slabšo službo ali jih razpošljejo po raznih zhi-šlah pečišč, ki so posebno ste-tilne v Alžiru; v Franciji sami je-takih hiš malo, kajti Francozi hočejo imeti čim manj stika z njimi.

Učni uspeh na kočevski gimnaziji

Velika vrata kočevske gimnazije so se zaprla. Leto dni učenja, skrbi in muk ob koncu šolskega leta je za nami. Oddahnili so se dijaki in profesorji. Kakšne rezultate je dalo seme učenosti, ki so ga sejali profesorji med letom dijakom in dijakinjam? Šolsko leto 1956-57 je obiskovalo na kočevski gimnaziji v 16 oddelkih 477 dijakov in dija-kinj. Rezultati pa so naslednji: v I. razredu nižje gimnazije je izde-lalo 60 odst. dijakov in dijakinj, v II. razredu 65 odst., v III. razre-du 74 odst. in IV. razredu 84 odst. dijakov in dijakinj. Če vzamemo povprečje za vse štiri razrede niž-je gimnazije dobimo približno 70 odst. dijakov, ki so izdelali razre-de. Večje število bo delalo v jeseni popravne izpite.

Rezultati nam povedo, da je šlo precej »trdo« v I. in II. razredu nižje gimnazije. Prehod iz osnov-ne šole v gimnazijo je za večji del učenecv trda preizkušnja in tisti, ki niso vztrajni, omagajo.

Za sprejemne izpite za vstop v višjo gimnazijo se je prijavilo 44 kandidatov in kadidat. Izdelalo jih je 31, dvanajst jih bo v jeseni delalo popravne izpite, eden pa je bil zavrnjen za eno leto.

V VIŠJI GIMNAZIJ 80 ODDST.

V višjih razredih gimnazije pa so bili doseženi naslednji učni uspehi: V. razred je izdelalo 73 odst. dijakov in dijakinj, VI. razred 87 odst., VII. razred 84 odst. in VIII. razred 83 odst. Povprečje za vse štiri razrede višje gimnazije nam da približno 80 odst. vseh di-jakov, ki so razrede uspešno izde-lali. Ta procent se bo verjetno v jeseni še dvignil, ko bodo tisti, ki imajo popravne izpite, te izpite na-pravili. Učni uspehi so v tem šol-skem letu v primerjavi s pretekli-mi leti najboljši doslej. Omeniti je treba, da so učni uspehi kočevske gimnazije najboljši od vseh gimna-zij v okraju.

NA TURJAKU GRE DOBRO

Na Turjaku ima OZZ Kočevje svoje poslastice. To poslastico se je končno organizacijsko le uredilo. Delovni kolektiv, ki dela na tem poslastici, je složen. Gospodarstvo lepo napreduje. Poslastico se v glav-nem bavi z živinorejo. Sedaj redijo več glav goved, da bodo vrgli po-slastico lepe denarje.

Za svojo živino so uredili paš-nik ter ga ogradili z električno ži-čo (električnim pastirjem). V lan-skem letu so pognojili travnike s tridesetimi tonami tomatove žiln-dre, zato pa bodo imeli letos zelo dobro košnjo. Računajo, da bodo povečali število goveje živine. Po-soben problem pa je, kakor za ves Turjak, voda. Treba bo zgraditi vodovod, vendar zaenkrat še pri-manjkuje denarnih sredstev.

Delo inženirjev in tehnikov

V Kočevju obstoja že od januar-ja 1955 strokovno društvo gradbe-nih inženirjev in tehnikov (DGIT), v katerem so vključeni vsi gradbe-ni inženirji in tehniki kočevskega okraja. Skupno število članov je 30, od tega 21 tehnikov in 9 inže-nirjev. Po podjetjih pa je razdeli-tve članstva naslednja: SGP »Zi-dar« 18, KGP 4, »Gradbenik« — Ribnica 3, Mestni vodovod 1, Ob-činski ljudski odbor Kočevje 1, Okrajna zadruga zveza 1, Cestna baza Kočevje 1 in Državno pose-stvo »Snežnik« — Kočevska Re-ka 1.

Društvo je v času svojega ob-stoja uspešno delovalo ter posre-dovalo svojim članom mnogo zani-mivih strokovnih predavanj in pri-redilo več ekskurzij za ogled raz-nih zanimivih objektov v Sloveni-ji. V zimskih mesecih 1956—1957 je bil v okviru društva strokovni tečaj za polkvalificirane in kvalifi-

OB KONCU ŠOLSKEGA POUKA

38 MATURANTOV

Za zrelostni izpit — veliko ma-turo se je prijavilo 38 kandidatov in kandidat, od tega 37 rednih in 1 privatist (vojaški invalid). Ma-tura je letos zelo dobro uspe-la. Kandidati, zlasti pa fantje, so po-kazali solidno znanje. Izpitna ko-misija je bila s kandidati zelo za-dovoljna. Veliko maturo je uspešno opravilo 32 dijakov in dijakinj. Pet dijakov ima v jeseni popravne iz-pite, ena kandidatka pa je padla. V procentih izraženo je napravilo veliko maturo približno 84 odst. kandidatov in kandidat. Vsekakor je to zelo lep uspeh.

ODLIČNJIKI

Med maturanti so bili tudi štirje odličniki in sicer: Bernard Šervicelj, Marija Trampuž, Ivan

VAJENISKA RAZSTAVA V KOČEVJU

Izdelki vajencev so mojstrovina

V soboto 22. junija ob 8. uri do-poldne je bila v prostorih gimnazi-je v Kočevju odprta vajenska raz-stava. V imenu Gospodarskega sve-ta okraja Kočevje je odprl razsta-vo načelnik Gospodarskega sveta Drago Debeljak. V krajšem nago-voru je poudaril pomembnost obrt-ništva v našem gospodarstvu. Pri otvoritvi razstave so bili tudi taj-nik OLO Peter Šobar, predsednik ObLO Kočevje Karel Grm, ravnatelj višje gimnazije Kočevje Her-man Kotar in drugi.

V štirih prostorih so bili raz-stavljeni izdelki vajencev in vajenk vseh treh letnikov. Razstavljali so vajenci kovinske, mizarске in ši-viljske stroke. V posebnem oddel-ku so pokazali svojo vseščino za sestavljanje vodovodnih naprav tu-di vajenci podjetja Vodovod.

V oddelku, kjer so razstavljali kovinarski vajenci, smo videli vr-sto praktičnih in lepo izdelanih ko-vinskih predmetov. Posebno pa so ugajali izdelki vajencev iz Rudni-ka. Vajenka III. letnika Dušan Ka-lan in Jože Lunder sta izdelala stružnico za les. Izdelek bil bil v čast vsakemu mojstru. Lojze Košir in Milan Koren, vajenka II. letni-ka sta izdelala precizno napravo — črpalko za vodotlačni preizkus na 25 atmosfer. Tudi Janez Vrhov-šek, vajenec III. letnika je napra-vil specialno napravo — vpenjal-no glavo (amerikanka), ki zasluži vse priznanje avtorju. Tudi ostali razstavljani izdelki v kovinskem od-delku zaslužijo vse priznanje ustvarjalcem.

Vajenci mizarškega oddelka raz-stavljajo v dveh prostorih. Tudi tu smo videli veliko znanje mladih mizarjev. Vajenka Franc Lavrič in Vence Štimac (oba sta v III. let-niku in sta zaposlena pri podjetju »Mizar« Kočevje) sta pokazala so-lidno znanje. Po načrtih upravnika podjetja »Mizar« tov. Pahljke sta

Gruden in Anton Marolt, ki je v vseh predmetih odlično ocenjen. Se-dem maturantov je opravilo maturo s prav dobrim uspehom, enajst z dobrim, deset pa z zadostnim uspehom. Maturo je uspešno op-ra-vil tudi privatist — invalid. Matu-ro so uspešno opravili tudi štirje maturanti, ki so otroci padlih brc-cev.

Pri opravljanju mature so poka-zali maturantje najboljše znanje pri zemljepis in zgodovini ter matematiki. Najbolj pa so se »zno-jili« pri slovenskem jeziku in pri tujih jezikih.

Vsem, ki so uspešno opravili ve-liko preizkušnjo — veliko maturo — najlepše čestitamo in jim želimo vso srečo pri nadaljnjem študiju ali pa v poklicih.

Izdelala otroško kombinirano spal-nico z dvema posteljama. Razstav-ljeni so tudi drugi mizarški izdel-ki: mizice raznih oblik, stojala za cvetlice, stolčki itd. Človek skoro ne more verjeti, kaj vse znajo na-rediti iz lesa mlade izurjene roke. V krojaškem oddelku so se nam predstavile s solidnimi izdelki žen-ske in moške konfekcije mlade va-jenke. Tudi dekleta so pokazala, da dobro obvladajo svojo stroko in zaslužijo vso pohvalo. V oddelkih so bile razstavljene tudi risbe va-jencev in vajenk iz vajeniške šole. Vajeniška razstava, ki je bila od-prta ob 22. do 24. junija, je po-kazala uspešno manifestacijo mla-dega obrtniškega naraščaja.

NOVA UREDBA O CARINI

Te dni je začela veljati nova uredba o carinskih tarifih za blago, ki ga naši državljani prinesejo ali dobijo iz inozemstva. Carine ni tre-ba plačati za predmete, ki služijo osebni uporabi domačih in tujih potnikov. Naši državljani ne plača-jo carine za blago, ki ga prinašajo iz inozemstva, če vrednost blaga ne presega 50.000 dinarjev. Če je ta vrednost večja in količina tega blaga presega potrebe enega gos-podinjstva, pa se predmeti ocarin-ijo. Tuji državljani, ki prihajajo na obisk, lahko prinesejo blaga v vrednosti za 150.000 dinarjev in za to ne plačujejo carine. Za darilne pakete se ne plačuje carina, če vrednost paketa ne presega 20.000 dinarjev in ta ugodnost se lahko koristi samo štirikrat na leto.

Oproščeni carine so tudi rablje-ni oblačilni predmeti, ki jih lastnik prinese iz inozemstva ali jih dobi v paketu, toda ta ugodnost se lah-ko izkoristi samo enkrat na mesec.

★

ŽETEV

V nekaterih krajih naše domo-vine so že pričeli z žetvijo. Pride-lek rži v Kosmetu je sorazmerno dober in znaša 20 metrskih stotov na ha.

Putke bo nakrmil

RAZGOVOR Z RUDARJI

Težka je bila pot rudarjev

Pred rudarskim praznikom — 3. julijem — smo bili na obisku na Rudniku Kočevje. Pripravili smo dva razgovora iz življenja rudarjev — ta dva sta predstavnik starejše in mlade rudarske generacije.

Najprej nam bo pripovedoval Jo-že Turk, star rudarski »gad«. »To-rej, Jože, pa nam povejte nekaj iz vašega rudarskega življenja!«

»Rodil sem se pred 45 leti v Pre-zidu. Ko sem bil star devet let, smo se preselili v Kočevje. S šest-najstimi leti sem se zaposlil na Rudniku. Do II. svetovne vojne sem delal na rudniški elektrarni. Takrat so bili težki časi. Spomi-njam se, kako smo meseca julija 1937 na Rudniku stivali. Rudarji so imeli vse rove zastražene in ni-si pustili nikogar blizu. Organiz-a-tor stavke je bil Jože Hegler. Ko-likor se spominjam, je trajala stav-ka tri dni. Takrat smo stivali za-radi slabe plače in iz solidarnosti s stavkajočimi rudarji v Trbovljah. Stavka je uspeša vsaj v moralnem pogledu, plače pa so nam deloda-jalci povečali samo za 50 para na osem ur.

JOZE TURK

V enem dnevu smo zaslužili 38 din 50 para, vendar le takrat, če je trojka rudarjev izkopala v osmih urah 50 vagončkov premoga, kar ni bilo malo. V času krize od leta 1934 do 1938 so bili za rudarje črni dnevi. Na rudniku smo delali dva, največ do tri dni v tednu. Ta-krat, ko smo mi stivali, je bila stavka tudi v Tekstilni tovarni v Kočevju. Spomnim se, da je prišel takrat v Kočevje med stavkajoče delavce in delavke tov. Leskovšek-Luka. Takratni direktor Tekstilne tovarne Ilo je bil v času stavke de-ležen jajčega »blagoslova« stav-kaujočih.

Leta 1942 so me Italijani zapri-li v internirali v Italijo. Leta 1943 sem se vrnil iz internacije in šel v partizane. Po osvoboditvi leta 1946 sem prišel iz vojske domov in se zaposlil na Rudniku. Sem vodja jamske mehanizacije. Zaslu-šek je primeren, pa tudi s stano-vanjem sem zadovoljen. Seveda, sem tudi zakonski mož — imam

Kotiček za gospodinje

NASVETI ZA DOM

Poskusite doma ustvariti vsako-mur njegov lastni kotiček: vaš mož bo tam v miru prebral svoj časopis ali knjigo, otrok bo nemoteno pisal naloge in se učil. Tako boste imele, drage gospodinje, tudi manj dela; vsak bo zaposlen in zado-voljen, vi pa boste imele čas in pro-stor za svoje delo.

Naučite se vedno imeti čas! Na-učite se tudi, da se lahko ukvar-jate s svojim možem in svojimi otroki, pa da vaše delo pri tem ne trpi. To je umetnost, toda z malo dobre volje boste zmogle! Pomislite na to, da morate pri otrokih vzbuditi veselje do dela, za-

to pustite, da vam pomagajo in imajo pri tem veselje in odgovor-nost. Imeli bodo pri tem prav to-liko zadoščenja kakor vi, kajti leni otroci so nesrečni. In končno ne skoparite s priznanjem in pohvalo!

Ne planirajte prekratkih rokov za izvrševanje svojega dela. Ra-čunati morate vedno tudi z nepre-vidnimi stvarmi: nenaden obisk, otrok, ki bo rabil pomoč ali se bo hotel z vami pogovoriti, mož, ki bo prinesel domov izredno delo itd. in vsi bodo z vami računali.

Ne pozabite nikoli, da je stano-vanje ali hiša zaradi vas in vaše družine in ne vi zaradi stanovanja. Vaše delo in skrb za dom naj na-pravi življenje lažje in prijetnejše vam in vašim najbližjim, nikakor pa ne smete postati suženj svojih gospodinskih dolžnosti!

DA SE MLEKO NE BO SKI-SALO

Mleko se dva dni ne bo skisalo, če damo vanj za noževno konico borove kisline.

Mleko ne prekupi, če namažemo rob lonca nekoliko z maslom.

Mleko se ne skisa, če damo v li-ter mleka za noževno konico jedil-ne sode ali kokco sladkorja.

Kuhan mleko ostane poleti sve-že, če ga ohladimo in potem po-stavimo v mrzlo vodo in v hladno klet.

Mleko se hitro skisa, če damo vanj žlico kislega mleka.

Posneto mleko se hitreje skisa kakor polnomastno.

0 spolni vzgoji

Lukežič Marjan

(Nadaljevanje)
Tako smo v grobih obrisih spremljali bistvene postavke so-dobne spolne vzgoje od otroka do odraslega človeka. Vendar se spol-na vzgoja pri odrasli osebi ne bi smela končati. Zakaj ne?

Ugotovili smo že, da s spolno zrelostjo nastane iz dečka fant, iz deklice dekle, da se torej razvijata dva spola; spol je tisti, ki določa svojski način gledanja na svet in življenje in daje karakteristično barvo moškega ali ženskega doje-manja, počutja, mišljenja in ču-stvovanja. Ta oznaka spremlja po-tem posameznika vse življenje, še posebej pa je očitna v dobi spolne aktivnosti.

V dobi spolne aktivnosti je spol-na vzgoja potrebna, ker je spolnost poleg duševnosti najvažnejši fak-tor, ki vpliva na odnose med ljud-mi in na odnose med zakonci. Pri slednjih je spolno soglasje nepo-

grešljiv činitelj dobre zakonske zveze. Ta zveza predstavlja druž-beno obliko življenja dveh bitij, ki naj v čim popolnejšem dopolnjeva-nju duševnega in telesnega sožitja ustvarjata najboljše pogoje za nju-no življenje, za nastanek in razvoj novih življenj. S tem prepušča družba osnovno in najzahtevnejšo vzgojo novega rodu v otroški dobi staršem, šele kasneje se pridružijo staršem za pomoč pri vzgoji dru-gi faktorji (šola, organizacije, družba v celoti). Iz tega lahko po-vmame, da spolnost ne terja od posameznika samo zadovoljitve na-gona, ampak mu nalaga tudi dolž-nost vzgoje.

Spolna vzgoja je potrebna iz prejšnjih razlogov odraslemu člo-veku zato, ker moški in ženska do-življata spolnost zelo različno. Mo-ški občuti to kot napetost, ki na-stopi zaradi nakopičenih spolnih celic (sprostitveni ali detumesčen-

ni nagon). Nasprotno doživlja žen-ska po trditvah seksologov samo eno obliko nagona — nagon po kontaktu. Spolnost moramo pozna-ti in razumeti, ne samo občutiti. To zadnje doživljajo tudi živali, človek pa mora imeti svojo spolno kulturo.

Ne bomo se spuščali v razpravo o primerih, kjer je vzrok spolnega nesoglasja dveh zakoncev kakšen organski nedostatek — prepuštimo to zdravnikom, ki so poklicani za to, da v takih primerih pomagajo in svetujejo. Nas zanima sedaj predvsem duševna stran spolnosti.

Moški je hitreje sposoben za spol-ni akt kot ženska, ki potrebuje daljšo pripravo, kar je povsem na-ravno. To dejstvo zahteva od mo-ža večje strpnosti pri spolnem ak-tu in upoštevanja ženske narave. Že tu najdemo nemalo zakonov, kjer zaradi moževne nestrpnosti že-na ni pripravljena in zaradi tega trpi silo. Polpolnoma je razumljivo, da se taki ženski spolnost kmalu zgane in jo sprejema kot nujno zlo (»zakonska dolžnost«). Mnogi pa pravijo: »Saj se ne da nič po-

magati, če je ženska hladna!« To ni resnica in daje negativno oco-no moškemu. Vzemimo primer, ki je stara več kot dva tisoč let in je doma v Orientu, kjer je spolnost na mnogo višji kulturni stopnji kot na zahodu: »Ženska je harfa, mo-ški je igralec. Če bo ubral prave strune, bo slišal melodijo, če tega ne ume, bo uho dojelo le prazen zven.« Da je temu res tako, nam povedo živi primeri, za katere ve marsikdo. Ob tem ne moremo mi-mo dognanja, da je še posebno za žensko pomembno, kakšno je bilo njeno prvo seksualno doživetje. »Ne začenjaj svojega zakona s si-lo,« pravi Honore de Balzac. Ne-upoštevanje osebnih značilnosti in posebnosti ima v takem slučaju lahko za posledico frigidno (hlad-no) žensko. Če se je to zgodilo v zakonu, bo ta zveza hladna, brez prave topline. Duševnost in spol-nost sta v zakonu dva tečaja, na katerih sloni zakon in družina (ob zadostnih materialnih pogo-ji!).

Druga faza spolnega akta nas spomni na zahtevnost obeh part-

nerjev. Tudi tu naletimo včasih na občutne razlike. Prevelika zahtev-nost enega zakonca in povprečna ali celo zelo zmerna zahtevnost pri drugem, more povzročiti razpad zakona; v nasprotnem slučaju pa je tako življenje za manj zahtev-nejšega zakonca pravi pekla. Manj-se razlike niso nič posebnega, tako rekoč prevladujejo, vendar utegne-jo biti škodljive za tako zvezo te-daj, kadar z ene strani ni prav nobenega upoštevanja, kadar prev-laduje goli nagon. Dogaja se tu-di, da nekateri prav nič ne gledajo na to, če je zakonec za to razpo-ložen ali ne. To vsekakor ne more biti v prid življenjskemu tovari-štvu, ki se razvije iz prvotne lju-bezni in ki naj to ljubezen vzdržuje v kritičnih trenutkih, ki se lahko iz kakršnih koli drugih razlogov pojavijo v zakonu. Ob tej priliki bi hotel poudariti nesmiselnost trditve kot n.pr.: »...v našem zakonu je bilo zmerom vse lepo, nikdar se nisva spila, vedno sva bila zelo srečna.« Psihološko je nemogoče, da bi bila in se našla taka dva, ki bi predstavljala idealno harmonijo

brez slehernega nesoglasja. V živ-ljenju pride nebroj situacij, ki to ovirajo. S tem pa si ne rečemo, da tak zakon, v katerem se od časa do časa pojavi kakšna napetost med zakoncema, ni dober. Življenje v zakonu predstavlja nenehno prilagajanje drug drugemu, kajti človek se spreminja vse življenje, zato prilagajanje nima konca. Vedno so majhne razlike, ki jih morata oba zakonca z združenimi močmi izglajevati. In od osnovnega namena, ali želite svojo zvezo nadaljevati, ohraniti, ter od volje in potrpežli-vosti, ki ta namen spremljata, je odvisna uspešnost njunega skupne-ga prizadevanja. Kadar pa najde-mo primer zakona, ki mu na zunaj ne bi mogli nikesar oporekati, si lahko mislimo, da je eden od za-koncev mnogo potrpežljivejši od drugega, zato izravnavna nesoglas-ja, še predno se ta dobro pojavijo. Drugi zakonec je v takem slučaju prav gotovo duševno precej neob-čutljiv. Tako v takem zakonu ne more biti one potrebne duševne harmonije, ki je vir osebne sreče obeh zakoncev.

Iz naših krajev

NAM PIŠEJO

Zadružniki v Velikih Laščah

V živinorejskem odseku pri kmetijski zadruzi Velike Lašče je združeno 573 gospodarstev. Od tega števila je 463 živinorejcev članov zadruge ali 80 odst.

Člani KZ imajo približno 300 ha njiv, 500 ha travnikov, 100 ha pašnikov itd. Redijo sedem bikov, nad 760 krav, približno 400 telic, precej je bikceev, juncev, volov, konj in telet. — Skupaj je nad 1700 glav živine.

Molzni kontrolorji so v preteklem letu nadzirali molznost pri 307 rodovniških kravah. Te krave so dale lansko leto 700.346 kg mleka. Povprečna molznost je bila na rodovniško kravo 2812 kg mleka s 3,6 odst. tolsče. V primerjavi z letom 1955 se je zvišala molznost za 240 kg mleka letno.

Povprečna starost rodovniških krav je 6 let in 8 mesecev, povprečna teža krav pa znaša 450 kg. Lani je telilo 201 rodovniških krav ali 81 odst. Povrgle so 95 bikceev in 106 telic. Statistični podatki kažejo, da je ostalo 60 odst. telet doma za rejo, 40 odst. telet pa so prodali za zakol.

Na področju KZ Velike Lašče imajo dve kravi, ki sta dali lani

vsaka nad 4500 l mleka, sedem krav je dalo nad 4000 l mleka, 25 krav pa nad 3500 l mleka letno itd. Najboljša krava mlekarica je krava »Zora« (lastnik Ivan Ivanc iz Pušče), ki je dala v zadnjih petih letih 20.044 kg mleka.

Rigler Franc, Velike Lašče

Delo gasilcev v Polomu

Prostovoljno gasilsko društvo v Polomu je bilo ustanovljeno leta 1947. Kakor drugje, so tudi v Polomu imeli v začetku težave pri obnovi gasilnega doma, nabavi gasilskega orodja itd. Gasilni dom je bil le zgrajen. Leta 1953 so gasilci nabavili prevozno brizgalno. Čez dve leti jim je Kmetijsko gozdarsko posvetstvo Kočevje podarilo motorno brizgalno. Gasilci so za lepo darilo KGP zelo hvaležni.

Vsi gasilci imajo gasilske uniforme. Skrbijo tudi za strokovno izobraževanje. Na enotedenski gasilski tečaj so poslali dva mlada gasilca, ki sta pridobila precej znanja iz gasilstva.

ZADRUŽNI DOM V TRAVNIKU
V Travniku se pripravljajo na gradnjo zadružnega doma. Načrte imajo že narejene. Zadružniki iz Travnika so obljubili pomoč pri gradnji z materialom in prostovoljnimi delom. Poleg doma so mislili graditi tudi kegljišče in prostor za gostinski lokal. Ker pa so sredstva za gradnjo doma bolj pirla, bodo morali misel na gostinski lokal in kegljišče verjetno opustiti.

Društvo je bilo že večkrat pohvaljeno za vzoren red v gasilnem domu in za skrb za gasilski inventar.

Obstojajo pa tudi še nekatere pomanjkljivosti. Člani-gasilci naj se v bodoče bolj redno udeležujejo gasilskih vaj. Letos bo minilo deset let delovanja gasilskega društva. Prav bi bilo, da bi to obletnico slovesno proslavili.

DROBEC IZ LETOVANJA NAŠIH OTROK

Otroci iz Kopra pozdravljajo

Živahen živ žav je bil 20. junija na železniški postaji v Kočevju. Na letovanje v Koper se je odpravljalo skoraj 200 šolskih otrok iz vseh predelov okraja. Otroci so iz siromašnih družin, partizanske sirote in otroci staršev — bivših borcev NOV. Vsi ti otroci so potrebni zdravja, ki jim ga bosta dala sonce in voda.

Potovanje je bilo zadovoljivo in udobno. Imeli smo srečo, da sta šla oba naša vagona direktno do Divače in nam ni bilo treba prestopati. V Divači smo izstopili, kjer nas je čakal tov. Ludvig Golob, upravnik naše kolonije. Iz Divače do Kopra smo se peljali z avtobusi. V Koper smo prispeli ob pol osmih zvečer. Večerja nas je že čakala. Tudi postelje so bile že pripravljene. Potem smo se razmestili v prostorihi dijaškega doma.

Prvi dan bivanja na letovanju v Kopru smo razvrstili otroke po skupinah in določili vzgojiteljsko osebje — predvsem iz vrst učiteljskega. Ker je bilo vzgojiteljev premalo je prišlo na enega vzgojitelja dvajset otrok.

Za ekonomat skrbita dve tovarišici in sicer: gospodinjica učite-

POMOČ DELAVCEM

Mnogi naši delavci iz gmotnih razlogov ne morejo svojega letnega dopusta izkoristiti na morju ali v planinah. Delavski svet nekaterih podjetij so že odločili, da bodo pomagali svojim članom pri organizaciji in z denarno podporo za letni oddih. Rudnik Kočevje je organiziral na morju »kemping« in kupil avtobus, ki bo prevažal delavce. V nekem večjem podjetju so se odločili, da bodo njihovi člani, ki imajo mesečne prejemke v višini do 20.000 mesečno, plačali samo 150 din za dnevno oskrbo.

RUDARJI NA POČITNICAH

24. junija je odšla na letovišče kočevskih rudarjev v Medvejo ob morju prva skupina — 25 rudarjev iz Rudnika Kočevje. To bodo preživeli sedemdnevne počitnice. Potem jih bo zamenjala druga skupina itd.

EKSKURZIJE RUDARJEV

Vodstvo kočevskega rudnika skrbi za strokovni dvig rudarjev. Zadnje tri nedelje so šli na strokovno ekskurzijo v Velenje, Kidričevo in na Reko, vsako nedeljo ena skupina po 25 rudarjev.

Travna gora bo sprejela borce

V nedeljo 23. junija je bila v Sodražici seja občnega odbora za proslavo Dneva borcev, ki bo 4. julija na Travnici gori. Odbor je sestavljen iz predstavnikov občinskih odborov ZB Sodražica, Ribnica in Draga-Loška potok. Po poročilih članov tega odbora vlada med člani ZE in ostalim prebivalstvom veliko zanimanje za proslavo na Travnici gori. Poleg članov ZB so obljubili udeležbo tudi člani mladinskih organizacij, Socialistične zveze, sindikatov, gasilci in drugi. Proslava na Travnici gori bo velika manifestacija partizanstva. Na to proslavo bodo vabljeni tudi člani ZB iz velikolaške, dobropoljske in kočevske občine ter prvoborci, ki so se prvi borili v travnogorskih gozdovih. Vabili bodo tudi pripadnike JLA iz ribniške garnizije.

Odbor je po daljši razpravi sprejel spored proslave, ki bo 4. julija na Travnici gori. Od 9 do 10 dopoldne bodo gojenci predvojaške vzgoje iz Ribnice, Sodražice in Loškega potoka (skupno jih bo približno

160) izvršili na Travnici gori vojaško vajo — napad in obrambo. Ob 10. uri bo pred spomenikom padlih na vrhu Travnice gore zbor partizanskih patrolj, ki bodo prispele iz Ribnice, Sodražice in Draga-Loškega potoka. Pred spomenikom bodo položili vence. Sledil bo govor o pomenu praznovanja Dneva borcev, nato pa govori prvoborcev — nosilcev spomenice 1941, leta iz Ribnice, Sodražice in Loškega potoka. Igrala bo gasilska godba, pel pa boški pevski zbor iz Sodražice. Po svečanem delu proslave bo pri novem domu »Travna gora« ljudsko rajanje. Za ples in razvedrilo bodo igrali muzikantje iz Sodražice, tem bodo verjetno pomagali tudi tamburaši iz Loškega

potoka. Poskrbljeno bo tudi za žetode in grla po najnižjih cenah. Ali ste se že odločili, da greste 4. julija na Travnico goro? Partizanske proslave v večjem obsegu so bolj poredko, zato vam bo sigurno žal, če jo boste zamudili. Na Travnici gori se bodo zbrali bivši borci, aktivisti in vsi tisti, ki so na ta ali oni način pomagali v osvobodilni vojni. V senci gozdov Travnice gore bodo borci obujali spomine na slavno preteklost. Odmevala bo partizanska pesem, tista pesem, ki je na Travnici gori odmevala tudi v času težkih bojev z okupatorji. Pomosno bodo pislopale zastave in tem lepem planinskem kraju. Zato 4. julija vsi na Travnico goro!

NOVICE

SPOMINSKE PLOŠČE V PRIGORICI IN RAKITNICI

Dan borcev — 4. julij bodo v ribniški občini slovesno proslavili. Posebne partizanske patrolje bodo 4. julija zjutraj položile vence pred spomenike in spominske plošče, posvečene spominu padlih borcev in žrtev fašističnega terorja. Tega dne bodo odkrili v Prigorici in Rakitnici spominske plošče padlim borcem in aktivistom. Po slovesnostih bodo šli skupno na veliko partizansko slavo na Travnico goro.

POŽAR V DOLENJI VASI

25. junija je pri Goršetu v Dolenji vasi nenadoma začelo goreti. V svinjski kuhinji je Goršetova kuharica krmo za svinje. Blizu brzoparilnika, v katerem se je krma kuhala, so bila drva, ki so se iz neznanj vzrokov vnela. Požar so najprej omejili domači. Gasilci iz Dolenje vasi so hitro prišli na kraj požara in ga hitro ugasili. Škoda zaradi požara znaša približno 30 tisoč din. Naj bo ta požar, ki je bil na srečo hitro preprečen, opomin, da moramo biti previdni.

GASILCI V ŽIMARICAH

Prostovoljno gasilsko društvo Žimarice je priredilo v nedeljo dne 16. junija vrtno veselico. Pred pri-

VELIK POŽAR

Na največjem posestvu v naši državi »Belje« je prejšnji teden divjal velik požar, ki je na novo zgrajenem mestnem kombinatu povzročil več sto milijonsko škodo. Požar je trajal nekaj dni in več gasilcev je bilo ranjenih in opečenih.

SMRTNA KAZEN

V Novem Pazaru je okrogno sodišče sodilo neki razbojniški tolpi, ki je ubijala in strahovala tamkajšnje prebivalstvo. Glavnega zlikovca, ki je storil 35 kaznivih dejanj, od tega 8 ubojev je sodišče obsodilo s smrtno kaznijo.

KAJ PRAVIJO VREMENO-SLOVCI

Vremenoslovci napovedujejo, da bodo konec tega tedna kratkotrajne nevihte in ohladi, vmes pa bo vse do srede prihodnjega tedna lepo poletno vreme. Med 6. in 10. julijem pa je pričakovati nenavadno močno nevihtno neurje z nalivi in deloma s točo. Tudi hladneje bo.

SOCIALNO SKRBEŠTVO V SODRAŽICI

Občina Sodražica bo dala, oziroma daje velika sredstva za socialno skrbstvo. Po podatkih, ki jih povzemamo iz občinskega proračuna je določeno za socialno skrbstvo skupno 2.756.000 din. Največji izdelek bo za socialne podpirance — 800.000 din, za podpore nižješolcem 576.000 din, za vzdrževanje sirot v domovih 520.000 din, za podpore žrtvam fašističnega terorja 360.000 din itd.

Izdaja in tiska ČZP »Kočevski tisk« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor, odgov. urednik Jože Košir. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14 a. Telef. 3-89. Tek. račun pri podružnici NB Kočevje št. 617-T-388. — Letna naročnina znaša 400 din, polletna 200 din in je plačljiva vnaprej. Za inozemstvo 800 din. Poštna plačana v gotovini. Rokopisi se ne vračajo.

PIREDIL B. MLAKAR

ZGODBA

Z DIVJEGA SEVERA

NARISAL C. OBLAK

17

Pretelo je mesec in pol, preden so belci zbrali vse potrebno za veliki lov. Komaj so pregovorili nekaj pogumnejših Eskimov, da so se jim pridružili. Iz najbolj oddaljenih krajev zapada je prišel Eskimec Olee John. S seboj je pripeljal deset najdrznejših lovcev in čredo petdesetih severnih jelenov. S to čredo so mislili zvaliti volkove v ozko dolino brez izhoda in jih tam uničiti. To je bila zamisel O'Connora in njegovega tovariša. Eskimi pa niso kaj prida verjeli v uspeh.

18

Lovci so našli že prej veliko razpoko v ledu, ki je bila široka dobre pol milje, vhod pa je bil silno ozek. V to past je Olee John nagnal svojo čredo jelenov. Ob vhodu je bilo slišati živahno vrvenje, pridušeno klepetanje razburjenih Eskimov, žvenket orožja in divje kletvice belcev, ki so razporejali lovce. Toda reda ni in ni hotelo biti, belci so komaj zadrževali Eskime, ki jih je postajalo strah pred borbo z demoni, kajti verovali so, da se je v volkove naselil zli duh.

19

Nenadoma so stražarji zavpili, toda preden je odmev mogel zamreti, so lovci že zagledali pred seboj volkove. Pridrli so kako val morja, ki preplavi vse. Kar so videli lovci, je bilo tako grozno, da si tega niti v sanjah niso mogli predstaviti, volkov je bilo ogromno, sto, pet sto ali tisoč, tega ni bilo mogoče spoznati. Od lakote umirajoče živali, ki so bile slepe, gluhe in neobčutljive za vse, kar ni bil vonj po mesu, so bliskovito navalele. O'Connor je zaklical povelje za napad.

20

Toda divji val je pomendral človeško steno, nekaj pušk je počilo, zabiskala so se kopja, nekaj volkov je zavpilo, toda že v istem hipu je bila človeška stena zvrnjena, pomendrana; ljudje so se valjali po tleh in na vsakem je hlatalo in avtomatična puška je neprestano pokala a sprlo velikansega števila volkov je bilo to popolnoma brez pomena. Njegovi ljudje so pričeli bežati, volkovi so si priborili pot do črede in začelo se je neovirano strašno klanje.